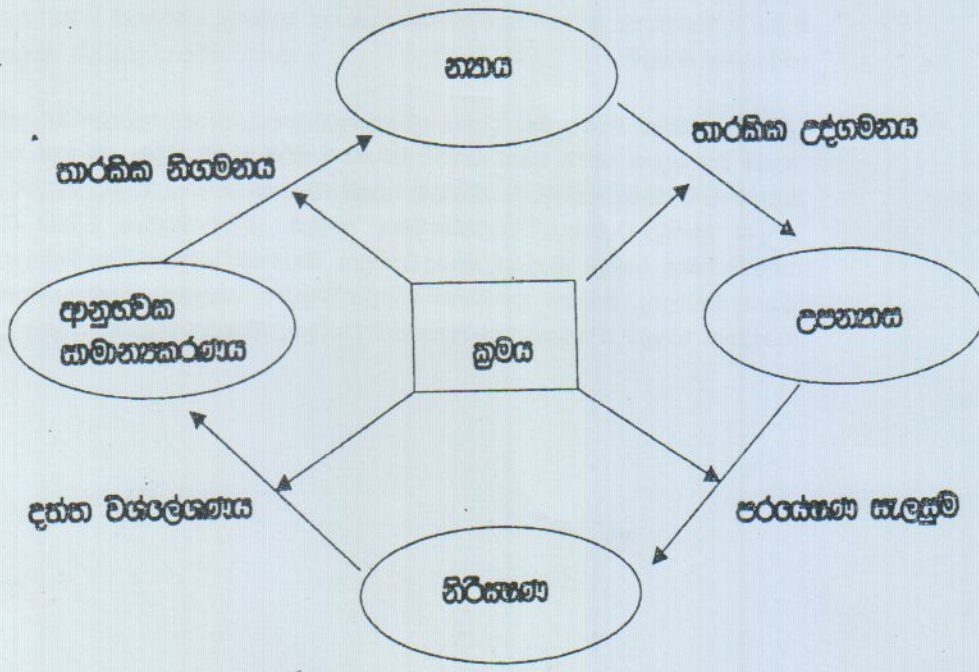

සමාජ විද්‍යා න්‍යාය සහ ක්‍රමවේදය
SOCIOLOGICAL THEORY AND METHODS

හැඳින්වීම

මෙම පාඨමාලාව ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් යුක්තය. සමාජ හැසිරීම විද්‍යාත්මකව පෙන්වීම හැකිම අරභයා යොදා ගන්නා ප්‍රධාන න්‍යායන් පිළිබඳවත්, සමාජය විද්‍යාත්මකව හැදෑරීම පිණිස යොදා ගන්නා සමාජ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳවත් මෙම පාඨමාලාව තුළින් අවධානය කෙරේ. මේ නිසා මෙම පාඨමාලාව හදාරා අවසාන වශයෙන් මුහුණ දෙනු ලබන විභාග අපේක්ෂකයෙකුට එක් කොටසකින් (න්‍යාය සහ ක්‍රමවේදය) ප්‍රශ්න දෙකකට පිළිතුරු දීමට සිදු වේ.

සමාජ විද්‍යාත්මක න්‍යායන් සහ එහි ක්‍රමවේදයන් අතර සාද්‍ර සම්බන්ධතාවයක් පවතී. සත්‍ය වශයෙන්ම න්‍යායන් බිහිකොට ඇත්තේ විද්‍යාත්මකව සමාජය හැදෑරීමෙන් අනතුරුවය. එමෙන්ම පවතින න්‍යායන් පදනම් කොට ගොඩ නගනු ලබන පර්යේෂණ ගැටලු නැවත අධ්‍යයනය කිරීම උදෙසාද විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයන් භාවිත කෙරේ. මේ මේ නිසා විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයක් භාවිත කිරීමකින් තොරව න්‍යායක් ගොඩ නැගීම හෝ න්‍යායකින් ගොඩ නගනු ලබන පර්යේෂණ ගැටලුවක් විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයකින් තොරව පරීක්ෂාවකට ලක් කිරීම හෝ අපහසු කරුණකි. මේ නිසා බලන කල න්‍යාය සහ ක්‍රමවේදය අතර වෙන් කල නොහැකි අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් පවතී. මෙම සම්බන්ධතාවය ක්‍රමවේදය පිළිබඳ පාඨමාලාව හදාරන්නන් විසින් පැහැදිලිව වටහා ගත යුතුව ඇත. එය පැහැදිලි කිරීම උදෙසා පහත දැක්වෙන ආකාරයට ප්‍රකේපනයට ගත හැක.

මෙහිදී ක්‍රමවේදය තුළින් භාෂාවේ කෙරෙන පහත දැක්වෙන ප්‍රධාන අංශයන් පිළිබඳව.

1. නිරීක්ෂණය

දත්ත හෝ තොරතුරු රැස් කිරීම හෝ ඒ සඳහා භාවිත කරනු ලබන ක්‍රම පිළිබඳව මින් අදහස් කෙරේ. තොරතුරු රැස් කරනු ලබන ක්‍රම රාශියකි. මේවා ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට වෙන්කොට දැක් විය හැක. එනම්, ගුණාත්මක තොරතුරු රැස් කරනු ලබන ක්‍රම සහ ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කරනු ලබන ක්‍රම වශයෙනි.

ප්‍රශ්නමාලා ක්‍රම, සම්මුඛ භාෂාවේ ක්‍රම, පෞද්ගලික නිරීක්ෂණ ක්‍රම, සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණ ක්‍රම, ද්විතීයික දත්ත රැස් කරනු ලබන ක්‍රම, ශනාදී වශයෙන් තොරතුරු රැස් කරනු ලබන ක්‍රම රාශියක් පවතී.

2. දත්ත වශලේඛණය

රැස් කරගත් තොරතුරු හෝ දත්ත විද්‍යාත්මකව සහ ක්‍රමානුකූලව ඉදිරිපත් කිරීම, වශලේඛණය කිරීම සහ අර්ථ කථනය කිරීම මෙහිත් අදහස් කෙරේ. දත්ත ක්‍රමානුකූලව සකස් කරගත යුතුවේ. එය කෝඩ් කිරීම (coding) ලෙස පෙන්වා දිය හැක. මෙය සකස් කරගත් දත්ත වගුමය, පුස්තරාමය සහ සංවිකානමය ආකාරයෙන් සහ ගුණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කළ හැක. මේම දත්ත දෙක බලා ඒවායෙන් පෙන්වන පුවතහා, සම්බන්ධතා, විචලනා, ශනාදී පිළිබඳව විග්‍රහ කළ හැක.

3. උපනතය

හනයන් භාවිත කොට විය හැකි තත්වයන් පිළිබඳව පුරෝකථනය කිරීම මින් අදහස් කෙරේ. උපනතයක් ගොඩනගා ගත් පසු එය පරිණාමයට ලක් කෙරේ. එම පරිණාම තුළින් අපට අප විසින් ගොඩනගා ගත් භරකය කොහෙක් දුරකට සත්‍යද යන්න පිළිබඳව හැදෑරීමට හැක.

4. පර්යේෂණ සැලසුම්

උපනතය පරීක්ෂා කිරීමට හෝ වෙනත් අධ්‍යයනයක් උදෙසා පර්යේෂණ සැලැස්මක් සකස් කර ගැනීම මින් අදහස් කෙරේ. සමාජ හැසිරීම් අධ්‍යයනය කිරීම උදෙසා ගොදුරු ගත හැකි පර්යේෂණ සැලසුම් වර්ග රාශියකි. ඒ අතර, සමීක්ෂණ සැලසුම් (Survey Design), ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන සැලසුම් (Field Study Design), සංසන්ධනාත්මක සැලසුම් (Comparative Study Design), පර්යේෂණාගාර සැලසුම් (Experimental Design), නායකත්ව අධ්‍යයන සැලසුම් (Leadership Study Design), ක්‍රියාකාරී පර්යේෂණ සැලසුම් (Action Research Design), සහභාගිත්ව පර්යේෂණ සැලසුම් (Participatory Research Design) වශයෙන් කිහිපයක් පෙන්වා දිය හැක.

5. ආණ්ඩුක්‍රමලේඛන සංස්කරණයන් සහ භාරකීක නීතිමය මගින් නතරයේ වලංගුතාවය සංවිකල්පව තහවුරු කිරීම

මෙම ක්‍රීත වලිය පිළිබඳව සලකා බලනවිට දත්ත රැස් කිරීම, උපකරණ ගොඩ නැගීම සහ පර්යේෂණ සැලසුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ක්‍රමවේදය යටතේ සාකච්ඡා කෙරෙන අතර නියැදි තෝරා ගැනීම, දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම, දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සහ ප්‍රමාණාත්මක අර්ථ කරනයන් කිරීම, අධ්‍යයනයන් ගොතා ගත් කරුණු පිළිබඳ වලංගුතාවය ප්‍රකාශ කිරීම යනාදිය සංවිකල්පය යටතේ සාකච්ඡා කෙරේ.

මෙම සත්‍යය පිළිබඳව මනා අවබෝධයකින් යුතුව මෙම පාඨමාලාව හදාරන්නන් විසින් ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සැපයිය යුතු වේ.

විෂය පෙනහලු

මෙම පාඨමාලාව හා සම්බන්ධ විෂය පෙනහලු ඉතාමත්ම පැහැදිලිය. එහිදී පර්යේෂණ යෝජනාවක් සිරිමාණය කිරීමේ අවස්ථාවට සිට වාර්තාවක් සකස් කිරීමේ අවධිය දක්වා පවතින විවිධ අවධිත් සමාජ විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයේ විෂය පෙනහලු වේ. පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍රවල අතීත ප්‍රශ්න සැලකිල්ලට ගත් කලින් මෙම තත්වය පැහැදිලි වේ. උදාහරණ ලෙස 1996 දෙසැම්බර් ප්‍රශ්න පත්‍රයේ අඩංගු ප්‍රශ්න අංක 8න් පර්යේෂණ යෝජනාවක් සකස් කරගත යුතු ආකාරය පිළිබඳව අතීත අතීත. 1998 මාර්තු-අප්‍රේල් ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ප්‍රශ්න අංක 6න් අතීත අතීත පර්යේෂණ සැලසුමක් සකස් කර ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව ය. තවද, දත්ත රැස් කරනු ලබන ක්‍රම පිළිබඳව සැම ප්‍රශ්න පත්‍රයකම පාඨය අතීත අතීත. මෙහිදී ප්‍රධාන වශයෙන් ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කරනු ලබන ක්‍රම පිළිබඳව අතීත අතීත. තවද වරින් වර සංවිකල්පයට අදාළ ප්‍රශ්නද අතීත අතීත. උදාහරණ ලෙස 1999 දෙසැම්බර් ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ප්‍රශ්න අංක 6න් කේන්ද්‍රීය ප්‍රවේශය මනුෂ්‍ය පිළිබඳව අතීත අතීත. මෙහිත් අදහස් කර අතීත මාධ්‍යයන් කලනය කිරීම සහ එවැනි උපයෝගීතාවය පිළිබඳව ය. තවද, එම ප්‍රශ්න පත්‍රයේම සම්මත අපහමිණය සහ නියැදි පිළිබඳව අතීත අතීත. මෙම කරුණු හැඳින්වූ පැහැදිලි වන්නේ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු දීමට සීමාකොට ඇතත්, සමාජ විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදය සහ සංවිකල්පය පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයකින් තොරව මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයට පිළිතුරු සැපයීම අපහසු ය.

විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතු කරුණු කිහිපයක්

පහත දැක්වෙන අවස්ථාවන්හිදී මෙම පාඨමාලාව හදාරණ සිසුවා විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක් විය යුතුවේ.

- විගුණ ඉදිරිපත් කිරීම
- රූප සටහන් හෝ ප්‍රස්ථාරමය ඉදිරිපත් කිරීම
- සංවිකල්පමය ඉදිරිපත් කිරීම

වගුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම

වගුම්පත යනු වගුම්පත දත්ත පරිශීලක හෝ නිරීක්ෂක රාශියක් තාරකිකව සාරාංශ කිරීම සහ ගොනු කිරීම යි. වගුම්පත සරළ විය යුතුවන මෙන්ම දත්ත පිළිබඳව දිය යුතු පිළිතුරු පැහැදිලිව පාඨකයාට අවබෝධ කර ගැනීමට සමත් ආකාරයට ඉදිරිපත් කිරීම වැදගත් වේ. මෙහිදී වගුම්පත නිර්මාණය කිරීමේදී පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳව සැලකිල්ල දැක්වුව හොත් ඉතා ඉහළ ලකුණු සංඛ්‍යාවක් ලබා ගත හැකි වනු ඇත.

- පැහැදිලි අත් අකුරින් සහ රේඛාවලින් යුතුව එය ඉදිරිපත් කිරීම
- සරළ සහ පංති ප්‍රාන්තර කිහිපයකින් (තහකට අඩු ප්‍රමාණයක්) සමන්විත වීම
- අදාළ කරුණු හඟවුරු කිරීමට සමත් පංති සහ පංති ප්‍රාන්තර තෝරා ගැනීම
- වගුවට අංකයක් සහ මාතෘකාවක් තිබීම
- වගුවේ X සහ Y අක්ෂයන් මොනවාද යන්න සඳහන් කර තිබීම
- මුළු ගණන සහ ප්‍රතිශතය සටහන් කොට තිබීම
- නිරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව මුලු ගණනට සමාන වීම සහ ප්‍රතිශත 100 ට සමානවීම
- ප්‍රකවයකින් සංඛ්‍යා තෝරුණු සපයා තිබේ නම් වගුව පතුලේ ප්‍රකවය සඳහන් කර තිබීම

ප්‍රස්ථාරමය හෝ රූප සටහනමය ඉදිරිපත් කිරීම

වගුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම වලට අමතරව රූපසටහන් හෝ ප්‍රස්ථාර මගින් තෝරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට සිදු වේ. එවන් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු සපයන විට පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳව සැලකිල්ලක් විය යුතු වේ.

- පැහැදිලි රූපසටහන් හෝ ප්‍රස්ථාර ඉදිරිපත් කිරීම
- අදාළ කරුණු හඟවුරු කිරීමට සමත් ප්‍රස්ථාර හෝ රූපසටහන් තෝරා ගැනීම
- රූප සටහනට හෝ ප්‍රස්ථාරයට අංකයක් සහ මාතෘකාවක් තිබීම
- රූප සටහනේ හෝ ප්‍රස්ථාරයේ ඉදිරිපත් කරනු ලබන දත්ත පෙන්වන රේඛා හෝ රූප සටහන් වලට යතුරු සටහනක් ඉදිරිපත් කිරීම
- ප්‍රකවයකින් සංඛ්‍යා තෝරුණු සපයා තිබේ නම් වගුව පතුලේ ප්‍රකවය සඳහන් කර තිබීම

සංඛ්‍යාතමය ඉදිරිපත් කිරීම

විවිධ සංඛ්‍යා මගින් අපට තෝරුණු සම්මතයක කොට ඉදිරිපත් කළ හැක. මාධ්‍යකය කලනය කිරීම භාද්‍යා දත්ත ලබා දී ඇති අවස්ථාවක සුදුසු ගුණයක් භාවිත කොට එය මනාව සහ ක්‍රමානුකූලව අදියරින් අදියර කලනය කළ යුතු වේ. නිවැරදි පිළිතුරු පමණක් නොව එය කලනය කිරීම පිළිබඳව ඇති අවබෝධය පිළිබඳවද සලකා බලන පහසුකම් එය නිවැරදිව කලනය කිරීමත් එමෙන්ම නිවැරදි පිළිතුරු සැපයීම මගින් මුලු ලකුණු සංඛ්‍යාව ලබා ගැනීමට හැකි වනු ඇත.